

برنامه درس ملی در پیچ و خم رفت و آمد مدیران!

این کار عملیاتی نشد. اکنون در این کاری که شروع کرده ایم خوشبختانه مسئله فلسفه آموزش و پرورش که بر گرفته از مبانی و اصول مسلم اسلامی است و مورد تأیید هم هست، تدوین می شود.

رئیس کمیته ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی تربیتی و راهبرد آموزشی درس ملی با اشاره به ضمانت اجرایی برنامه درس ملی اذعان داشت: «این ضمانت به درک و باور مسئولان ما از تعلیم و تربیت مربوط می شود. اگر مسئولان جامعه ی ما این باور را داشته باشند که امروز مهم ترین سرمایه گذاری، سرمایه گذاری نیروی انسانی است؛ باید از اجرای طرح های کارشناسی شده ای در این زمینه که بالندگی و پیشرفت انسانی ما را به دنبال می آورد لحظه ای دریغ نکنند.»

وی با اشاره به اینکه مالکوبرداری خارجی نداریم، خاطر نشان ساخت: «استفاده از تجارب جهانی شرط تدبیر است اما صاحب نظران آموزش و پرورش اعتقاد دارند که در برنامه ریزی آموزشی استراتژیک باید جهانی اندیشید اما بومی و ملی عمل کرد. تجارب جهانی مفید است اما ما برای جامعه خودمان با ویژگی ها و ارزش های خاص خودمان باید برنامه ریزی کنیم.»

برنامه درس ملی الگوی کلان رادر اختیار می گذارد

جمیل علم الهدی رئیس موسسه سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی می گوید: «برنامه درس ملی نوعی الگوست. الگو تعیین کننده ی عناصر و روابط میان آنها می باشد. ولی ممکن است الگو بر حسب موقعیت های مختلف محتواهای متفاوتی داشته باشد. شاید خیلی از انتظاراتی که دیگران از برنامه درس ملی دارند، برآورده نشود. در یک کشور بزرگ با چند فرهنگ، چند اقلیم و حتی چند مذهب به نظر می رسد که ما نمی توانیم به یک برنامه ی درس ملی ای دست پیدا کنیم که همه جزئیات را شامل می شود و محتوای همه چیز را تعیین کرده باشد و تکلیف همه چیز در آن مشخص شده باشد. برنامه درس ملی بیش تر الگوی کلان را در اختیار می گذارد و نوعی نقشه است.»

وی با اشاره به ضرورت تدوین برنامه درس ملی، ادامه داد: «البته این بدین معنا نیست که تا به حال ما یک برنامه درسی نداشته ایم. اتفاقاتاً اکنون طبق همان برنامه های درسی که ملی بوده است حرکت می کرده ایم ولی علت اینکه دوباره داریم برنامه درسی ملی را تدوین می کنیم، ضرورت ارتباط عمیق دادن برنامه درس ملی با مبانی ارزشی و فرهنگ بومی است.»

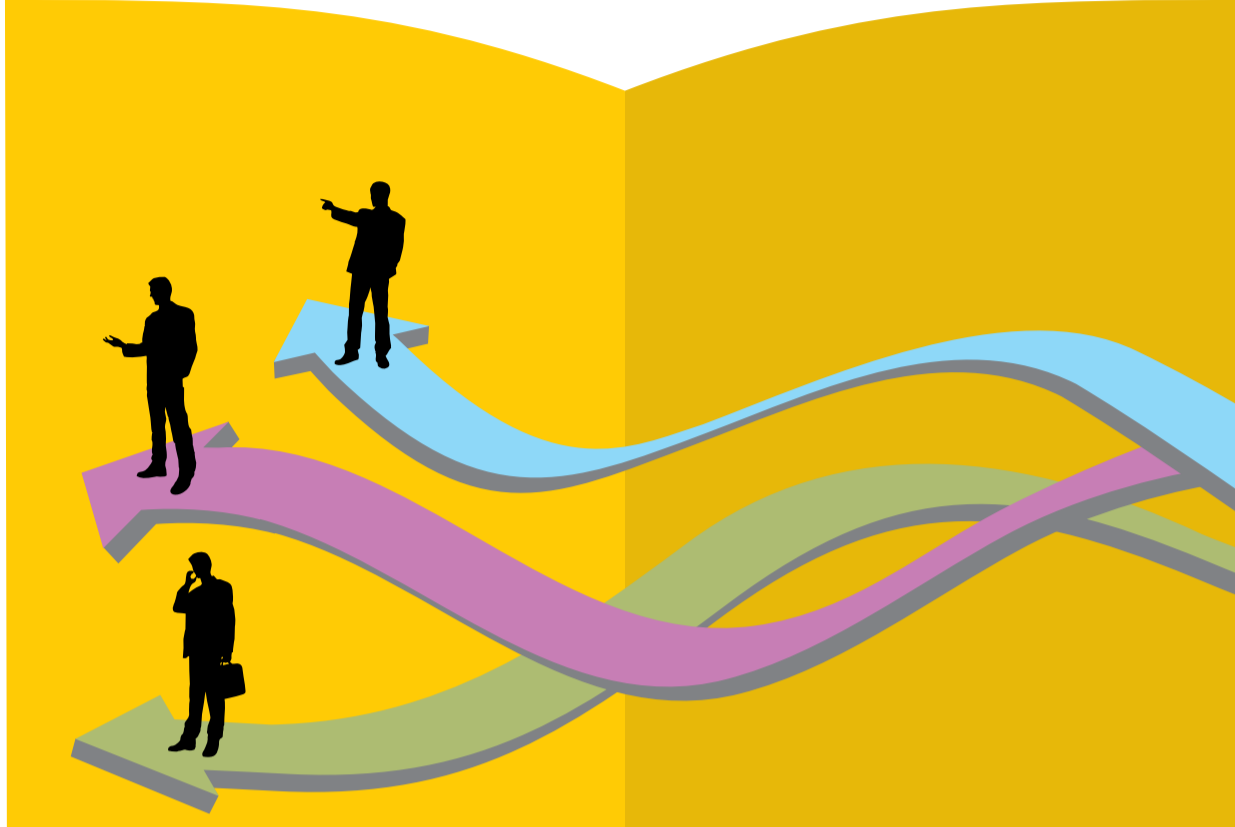
عضو کمیته تولید و تدوین برنامه درسی ملی خاطر نشان کرد: «کار اساسی که باید انجام شود تحول علوم تربیتی است که تغییراتی را متناسب با این فلسفه داشته باشند تا بعد وارد مراحل اجرایی تعلیم و تربیت شود ولی چون متأسفانه دانشگاه های مادر این زمینه چندان فعال نیستند و در خدمت تغییر و تحول در آموزش و پرورش نیستند. انتظار می رود خود آموزش و پرورش و کارشناسان آن دست به اینکار بزنند تا نقادی و بحث گروهی و مباحثات و مطالبات جدی و استنباط دلالت های لازم صورت گیرد.»

برنامه درس ملی باید هویت ملی را تقویت کند

فرهاد بشیری نماینده مردم پاکدشت در مجلس شورای اسلامی هم اظهار داشت: «برنامه درس ملی باید فرهنگ ملی را تقویت کند. آموزش و پرورش امروزه از توانمندی هائی برخوردار است که برای نهادینه کردن و تثبیت فرهنگ ما بسیار مهم است و هر برنامه ای که بتواند به این مسئله کمک کند برای تقویت فرهنگ و موازین ارزش های ایرانی جا دارد که از آن به نحو مطلوب استفاده کنیم.»

وی ادامه داد: «هر ملتی هویت خاص خود را دارد. هویت ملی برای استمرار حیات ملت مورد نیاز است و طبیعی است که ما برای این استمرار نیاز داریم که جوانانی را پرورش دهیم تا از هویت خودشان احساس افتخار کنند و به نحو مطلوب در مسیر زندگیشان توفیق داشته باشند و با سربلندی و عزت زندگی کنند و باید این موضوع در برنامه درس ملی گنجانده شود.»

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس تصریح کرد: «درس ملی بیشتر به هویت مردم، فرهنگ، ارزش ها و رسوم باید بیشترین توجه را بکند.»

اقدامات اصلاحی فراوانی در طول سال های قبل در آموزش و پرورش انجام شده، اما اولاً آن ها از مبانی نظری مبتنی بر آموزه های دینی تبعیت نمی کرد و ثانیاً از انسجام محتوایی برخوردار نبود.

وی ادامه داد: «هم در سند ملی و هم در برنامه درس ملی، نگاه ما تحول آفرین و نوآورانه است، نگاه به دنبال مطلوب گشتن و آینده ی دیگری را جست و جو کردن است. آینده نگری یکی از شرایط اصلی تحقق این نگاه و حاکمیت این نگاه است و این تحول باید در ذهن و باور مخاطبان شکل گیرد.»

عضو کمیسیون راهبری تولید و تدوین برنامه درس ملی خاطر نشان کرد: «تحولات در نظام های مثل نظام

آموزش و پرورش باید از تحول ذهنی معلمان، تحول ذهنی کارشناسان و تحول ذهنی مدیران آغاز شود و تا زمانی که این تحولات اتفاق نیافتد کار به جایی نخواهد رسید و اگر هم به جایی برسد وابسته به مدیران است که با اقتدار مدیریت کارها را انجام می دهند و با تغییر این مدیران آن تحول متوقف می شود.»

وی افزود: «شورای عالی به عنوان مرجع تصویب قوانین مورد نیاز آموزش و پرورش آمادگی کامل خود را برای حمایت از کار ارزشمند برنامه درس ملی اعلام کرده و ادامه خواهد داد.»

اعتقاد مسئولان به تعلیم و تربیت ضمانت اجرایی برنامه درس ملی است دکتر علیرضا عصاره استاد یار دانشگاه شهید رجایی با اشاره به پیشینه تاریخی آغاز به کار تدوین فلسفه تعلیم و تربیت می گوید: «بعد از انقلاب اسلامی این اولین باری است که می خواهیم فلسفه تعلیم و تربیت را تدوین کنیم. البته در

سال ۶۱ تغییر نظام آموزش و پرورش با تغییر بنیادین نظام آموزش و پرورش آغاز شد. قدم هایی برای تدوین مبانی و اصول تعلیم و تربیت برداشته شد ولی

اسلامی از ما دارند. دبیر کل کمیسیون راهبری تولید و تدوین برنامه درس ملی خاطر نشان کرد: «برنامه درس ملی سند مادر تلقی می شود که بر اساس آن برنامه ریزی درسی صورت می گیرد. همانند قانون اساسی که یک قانون مادر است و بر اساس آن، قوانین عادی تنظیم و تفسیر می شود. لذا در برنامه درس ملی باید تصمیم گیری های کلان صورت بگیرد که بسیار خطیر و حساس اند و علی القاعده شورای عالی برنامه درس ملی، آموزش را یک برنامه مستقل یا رسمی اعلام شده از قبل نمی داند و پیش از آن، کمیسیون راهبری طرح با تبحر و دقت کامل این

تصمیم گیری ها را خواهند داشت. نکته مهم دیگر ضمانت اجرایی این برنامه است.» وی افزود: «پیش بینی می کنیم که با تصویب این برنامه، تغییرات گسترده ای در برنامه های درسی آموزش و پرورش ایجاد خواهد شد. تامل اجزائی در برنامه درسی فعلی کشور نشان می دهد که تنها ۲۰ درصد اهداف مطلوب را تأمین می کند یعنی ۸۰ درصد اهداف معطل مانده است. البته پیش بینی ما این است که بعد از تصویب برنامه درس ملی، به دو سال زمان نیاز است که زمینه های اجرایی آن فراهم شود. همچنین یک دوره ۷ تا ۱۰ ساله نیز برای اجرای کامل برنامه درس ملی پیش بینی می کنیم.»

نگاه به برنامه درسی ملی، تحول نوید آدهم دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش در این رابطه می گوید: «اگر ما برنامه درس ملی را به مثابه ی طرح جامع یادگیری برآمده از مفاهیم و معارف دینی مان و متناسب با شرایط زمان و مکان تلقی کنیم، خواهیم دید که بسیاری از کاستی های مذکور به دلیل نداشتن برنامه ای جامع می باشد. البته

مهم دیگر ضمانت اجرایی این برنامه است.» وی افزود: «پیش بینی می کنیم که با تصویب این برنامه، تغییرات گسترده ای در برنامه های درسی آموزش و پرورش ایجاد خواهد شد. تامل اجزائی در برنامه درسی فعلی کشور نشان می دهد که تنها ۲۰ درصد اهداف مطلوب را تأمین می کند یعنی ۸۰ درصد اهداف معطل مانده است. البته پیش بینی ما این است که بعد از تصویب برنامه درس ملی، به دو سال زمان نیاز است که زمینه های اجرایی آن فراهم شود. همچنین یک دوره ۷ تا ۱۰ ساله نیز برای اجرای کامل برنامه درس ملی پیش بینی می کنیم.»

نگاه به برنامه درسی ملی، تحول نوید آدهم دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش در این رابطه می گوید: «اگر ما برنامه درس ملی را به مثابه ی طرح جامع یادگیری برآمده از مفاهیم و معارف دینی مان و متناسب با شرایط زمان و مکان تلقی کنیم، خواهیم دید که بسیاری از کاستی های مذکور به دلیل نداشتن برنامه ای جامع می باشد. البته

برنامه درس ملی گفت: «اجرای این طرح از اسفند ۸۴ به صورت رسمی مطرح شد و در فروردین ۱۳۸۵ دبیرخانه آن آغاز به کار کرد. هدف تولید برنامه ی درس ملی این است که مجموعه جهت گیری ها و اهداف محتوایی نظام برنامه درس ملی آموزش و پرورش را در چارچوبی منسجم و مستند و مبتنی بر فلسفه ی اسلامی تعلیم و تربیت، با استفاده از تجارب همه ی نظام تعلیم و تربیت کنونی، از دوره پیش دبستانی تا پیش دانشگاهی تعریف و تبیین کند. در واقع انتظار این است که با این طرح کاستی های برنامه درسی کنونی برطرف شود.»

وی افزود: «براد همگی که سال ها است به آموزش و پرورش گرفته می شود عدم کارآمدی و تأثیر گذاری مطلوب محتوای آموزشی و پاسخ گو نبودن آن به نیازهای دانش آموزان و در مجموع برآورده نشدن انتظارات جامعه و خانواده ها از برنامه های آموزشی و پرورشی است. پاسخ این کاستی ها باید در برنامه درس ملی گنجانده شود به علاوه باید ما به یک نقطه جامع محتوایی تعریف شده در این زمینه دست پیدا کنیم.»

مدیر طرح برنامه درس ملی با اشاره به تجارب دیگر کشورها تصریح کرد: «بررسی های ما نشان داد که حدود ۳۰ کشور دارای برنامه درس ملی هستند اما چارچوب و هدف آنها در کشورهای مختلف متفاوت است. ما نیز از آغاز با رویکردی بومی و ملی و به صورت مستقل به برنامه درس ملی نگاه کردیم. البته مهم ترین دغدغه ما این بود که این سند تقلیدی و تکرار وضع موجود نباشد.»

وی ادامه داد: «اساساً یکی از اهداف تولید برنامه درس ملی ارائه ی یک نمونه عینی از برنامه درسی ملی مبتنی بر فلسفه اسلامی تعلیم و تربیت است و این انتظاری است که کشور های

اسلامی برایشان مطرح است. نکته دیگر آنکه نظریه ی اسلامی تعلیم و تربیت یک نظر به جهان شمول است و فقط ناظر به تربیت انسان مسلمان نیست.» وی افزود: «برنامه درس ملی، آموزش را یک برنامه مستقل یا رسمی اعلام شده از قبل نمی داند به این معنا که تنها به آموزش رسمی و مستقیم کتابت بسنده نخواهد شد. بلکه به آموزش های غیر سازمان یافته و آموزش هایی که تابع شرایط جغرافیایی، جنسیتی و ... باشد هم توجه خواهد داشت.»

برنامه درس ملی همانند قانون اساسی برای آموزش و پرورش سند مادر تلقی می شود

حجت الاسلام والمسلمین علی ذوعلم مدیر کل دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی با اشاره به تعریف و آغاز به کار

زمره

اشاره:

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی احساس شد که هویت ایرانی و اسلامی در آموزش و پرورش کم رنگ است و این موضوع در کتب درسی بیش از همه جا مشاهده می شد زیرا اکثر کتاب ها هیچ تناسبی با انقلاب اسلامی و فرهنگ مردم نداشت.

در زمان حیات امام این مجال فراهم نشد که تحولی اساسی صورت گیرد زیرا بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، هشت سال جنگ تحمیلی رخ داد و بعد از آن دولت بیشتر به بحث سازندگی و عمران کشور پرداخت. پیرو رهنمودهای رهبری درباره ضرورت این تحول اقداماتی آغاز شد و از جمله در سال ۸۴ کار گروه برنامه درس ملی در سازمان پژوهش و برنامه ریزی زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین علی ذوعلم مدیر کل تألیف کتب درسی تشکیل شد تا متناسب با فرهنگ بومی و جغرافیایی و از سویی فرهنگ دینی و اسلامی کشور، کتب درسی را در راستای تحول بنیادین در آموزش و پرورش تغییر دهد و متناسب با سند چشم انداز ۲۰ ساله این اقدام صورت گیرد تا به افق چشم انداز این سند دست پیدا کنیم. با توجه به اینکه مدتی است اخبار جدیدی از برنامه درس ملی منعکس نمی شود، بیم می رود که در جریان تغییر و تحولات مدیریت این برنامه علیرغم تلاشهای انجام گرفته به فراموشی سپرده شود برای آشنایی همکاران گرامی با اهمیت و ضرورت برنامه درس ملی گزارشی تهیه شده است که می خوانید:

برنامه درس ملی، آموزش را یک برنامه مستقل یا رسمی اعلام شده از قبل نمی داند

حجت الاسلام والمسلمین محی الدین محمدیان رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی با اشاره به تعریف برنامه درس ملی گفت: «برنامه درس ملی، سندی است که نقشه ی کلان کشور را به منظور تحقق اهداف آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران تعیین و تبیین می نماید. برنامه درس ملی از مهم ترین مولفه های تحول بنیادین در آموزش و پرورش محسوب می شود و به معنای توجه دادن و اعمال نظر در همه اجزای برنامه درسی و رابطه ی عمودی و افقی برنامه را دیندار است.»

وی افزود: «بعد از آن که برنامه تهیه شد باید صلاحیت معلمانی که این درس ها را آموزش دهند، تخصص های آنها، ویژگی های فضاهایی که در آنها این آموزش ها داده می شود و هم چنین فعالیت های جانبی و محیط های پیرامونی مانند

خانه، اجتماع، رسانه و... در نظر گرفته شود؛ خلاصه اینکه همه ی این عناصر باید در برنامه جامعی قرار گیرد که به این برنامه جامع، برنامه درس ملی می گوئیم.»

نائب رئیس کمیسیون راهبری تولید و تدوین برنامه درس ملی با اشاره به جایگاه اقلیمی، فرهنگی و دینی در این برنامه اظهار داشت: «مطرح کردن اقلیم و ادیان به اعتقاد من یک بحث اساسی برای ما نیست به این معنا که انبوه جمعیت کشور ما مسلمان هستند و آموزه های دینی و

اسلامی برایشان مطرح است. نکته دیگر آنکه نظریه ی اسلامی تعلیم و تربیت یک نظر به جهان شمول است و فقط ناظر به تربیت انسان مسلمان نیست.»

وی افزود: «برنامه درس ملی، آموزش را یک برنامه مستقل یا رسمی اعلام شده از قبل نمی داند به این معنا که تنها به آموزش رسمی و مستقیم کتابت بسنده نخواهد شد. بلکه به آموزش های غیر سازمان یافته و آموزش هایی که تابع شرایط جغرافیایی، جنسیتی و ... باشد هم توجه خواهد داشت.»

برنامه درس ملی همانند قانون اساسی برای آموزش و پرورش سند مادر تلقی می شود

حجت الاسلام والمسلمین علی ذوعلم مدیر کل دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی با اشاره به تعریف و آغاز به کار

حلول ماه ربیع الاول و همچنین سال روز هشتم اسفند ماه روز امور تربیتی و تربیت اسلامی را به حضور تان تبریک و تهنیت عرض نموده، علودرجه و مقام امام راحل عظیم الشان و طول عمر با برکت مقام معظم رهبری و سعادت روز افزون شما امت قدر شناس را در ظل توجهات حضرت ولی عصر (عج) از خدای متعال درخواست داریم.

رئیس سازمان و جمعی از فرهنگیان کهگیلویه و بویر احمد

برادر بزرگوار جناب آقای آزیده

باعرض تبریک به مناسبت انتخاب جنابعالی به سمت معاونت سیاسی استانداری آذربایجان شرقی، موفقیت آنجناب را در این مسئولیت با توجه به قابلیت ها و شایستگی هایی که در حضرت تعالی سراغ هست در پیروی از منویات رهبر عالیقدر انقلاب از خدای متعال خواستاریم.

ماهنامه نرزم

برادر بزرگوار جناب آقای آزیده

انتصاب بجاوشایسته حضرت تعالی را که از فرزندان فرهیخته و توانمند خطه آذربایجان می باشد به عنوان معاونت سیاسی استانداری آذربایجان شرقی تبریک و تهنیت می گوئیم و موفقیت روز افزون آن جناب را در مسئولیت جدید در ظل توجهات حضرت ولی عصر (عج) و در پیروی از منویات رهبر عزیز انقلاب از خداوند متعال درخواست می کنیم.

کانون تربیت اسلامی

امت شهید پرور اسلامی، فرهنگیان عزیز:

حلول ماه ربیع الاول و همچنین سال روز هشتم اسفند ماه روز امور تربیتی و تربیت اسلامی را به حضور تان تبریک و تهنیت عرض نموده، علودرجه و مقام امام راحل عظیم الشان و طول عمر با برکت مقام معظم رهبری و سعادت روز افزون شما امت قدر شناس را در ظل توجهات حضرت ولی عصر (عج) از خدای متعال درخواست داریم.

رئیس سازمان و جمعی از فرهنگیان کهگیلویه و بویر احمد